

สุปราณี สุวรรณมาลี 2550: ความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สา
ตอนบน จังหวัดเชียงใหม่ ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการจัดการ
ทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชนาถ มั่งคั่ง, Ph.D. 150 หน้า

ป่าไม้ เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสมดุลของระบบนิเวศและการดำเนินชีวิตของ
มนุษย์ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนทุกคนจะต้องมีความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสม
การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ระดับความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก โดยใช้การ
วิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path Analysis) ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สาตอนบน จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่าความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน ซึ่งเป็นชาวไทยพื้นเมืองและ
ชาวเขาเผ่าม้งต่างมีความตระหนักอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยชาวไทยพื้นเมืองมีความตระหนักใน
มาตรวัดด้านพฤติกรรมในการใช้ทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด ในขณะที่ชาวเขาเผ่าม้งมีความตระหนักในมาตรวัด
ด้านกฎระเบียบการใช้ทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการใช้
ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ การเข้าร่วมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
สถานภาพทางสังคม และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทางตรงต่อความตระหนักใน
การใช้ทรัพยากรป่าไม้ของทั้งชุมชน ในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของ
ชาวเขาเผ่าม้งนั้น ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทางตรงต่อความตระหนักในการใช้
ทรัพยากรป่าไม้ของชาวเขาเผ่าม้ง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทย
พื้นเมือง พบว่า ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็น
ปัจจัยสำคัญที่มีผลทางตรงต่อความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยพื้นเมือง

การศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเห็นสมควรให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริมความรู้ด้าน
ทรัพยากรป่าไม้ โดยการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน ให้กับประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่มากขึ้น รวมทั้งควร
จัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นและการจัดการรายการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ผ่านหอ
กระจายข่าวของชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้และทราบถึงสถานการณ์ทรัพยากรป่าไม้อย่างสม่ำเสมอ
ซึ่งจะนำไปสู่ความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้อย่างเหมาะสมต่อไป